

FM: Nodokļu ieņēmumu izpilde tuvu plānotajam apjomam

Publicēts: 31.01.2018.

Šā gada desmit mēnešos konsolidētajā kopbudžetā vērojams pārpalikums 201,7 miljonu eiro apmērā, kas salīdzinājumā ar pagājušā gada janvāri – oktobri ir sarucis par 38,7 miljoniem eiro jeb 16,1%. Kopbudžeta ieņēmumu pieaugums šajā periodā ir mazāks (3,9%) nekā izdevumu pieaugums (4,6%). Lai arī pašreiz konsolidētajā kopbudžetā ir pārpalikums, vēsturiski ir novērota situācija, kad izdevumi gada pēdējos mēnešos pieaug gandrīz divkārt straujāk nekā ieņēmumi, kā rezultātā sagaidāms, ka šogad vispārējās valdības budžeta deficīts sasniegs 1,4% no IKP.

Kopumā kopbudžeta ieņēmumu puse ir par 279,5 miljoniem eiro lielāka nekā pagājušā gada desmit mēnešos un sastāda 7 429,1 miljonus eiro. Neskatoties uz zemāku ekonomikas izaugsmi šogad nekā tika prognozēts, apstiprinot budžetu 2015.gadam, nodokļu ieņēmumu izpilde ir tuvu plānotajam līmenim.

Šā gada desmit mēnešos nodokļu ieņēmumi iekasēti 5 975,7 miljonu eiro apmērā, kas ir 99,7% no plānotajiem ieņēmumiem jeb par 18 miljoniem eiro mazāk salīdzinājumā ar plānoto apjomu šajā periodā, taču par 265,9 miljoniem eiro jeb 4,8% vairāk nekā desmit mēnešos pērn. Tāpat kā līdz šim, arī desmit mēnešos lielākā neizpilde vērojama pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ieņēmumos, iekasējot janvārī – oktobrī 1 579,6 miljonus eiro un neizpildot plānu par 48,6 miljoniem eiro jeb 3%. Savukārt salīdzinājumā ar pagājušā gada desmit mēnešiem PVN iekasēts par 76,2 miljoniem eiro jeb 5,1% vairāk, kas devis vislielāko nodokļu ieņēmumu pieaugumu. Ieņēmumu kāpums skaidrojams ar veikto nodokļa iemaksu palielināšanos, pieaugot kopējai darījumu vērtībai.

Neliela neizpilde 10,8 miljonu eiro jeb 0,6% apmērā pret plānoto vērojama arī sociālās apdrošināšanas iemaksās valsts speciālajā budžetā, kas iekasētas 1 691,8 miljonu eiro apmērā, taču salīdzinot ar pērnā gada desmit mēnešiem ieņēmumi pieauga par 62,6 miljoniem eiro jeb 3,8%.

Savukārt iedzīvotāju ienākuma nodoklis iekasēts 1 174,6 miljonu eiro apmērā, kas ir 5,9 miljoni eiro jeb 0,5% virs desmit mēnešos plānotā un par 40,9 miljonu eiro jeb 3,6% vairāk nekā atbilstošajā periodā pērn. Darba devēju iesniegtie ziņojumi par nodarbināto ienākumiem atskaites periodā liecina, ka, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn, ienākumi palielinājušies par 6,9%.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi iekasēti par 20,5 miljoniem eiro jeb 3,2% vairāk nekā plānots un par 37,5 miljoniem eiro jeb 6,0% vairāk nekā attiecīgajā periodā pērn. Lielākais pieaugums vērojams ieņēmumos no naftas produktiem, kur iekasēts par 19,5 miljoniem eiro jeb 5,8% virs plānotā. Saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta datiem patēriņam nodotās dīzeļdegvielas apjoms pārskata periodā, salīdzinot ar atbilstošo periodu pirms gada, ir pieaudzis par 9,4%.

Jāatzīmē arī nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) ieņēmumu pieaugums par 6,6 miljoniem eiro jeb 4,1% salīdzinājumā ar pērnā gada desmit mēnešiem, kas iekasēti par 8 miljoniem eiro jeb 5% virs plānotā. Palielinājums skaidrojams ar to, ka šogad lielāka nodokļa maksātāju daļa izvēlējās veikt visu maksājumu jau gada sākumā, nevis dalīta maksājuma veidā. Šogad NĪN izpildi uzlabo arī nodokļa parāda samazināšanās.

Kopbudžeta izdevumi šā gada desmit mēnešos veidoja 7 227,4 miljonus eiro, kas ir par 318,2 miljoniem eiro vairāk nekā pagājušajā gadā. Izdevumu pieauguma temps šā gada desmit mēnešos ir kļuvis lēnāks - izdevumu pieauguma tempa kritums janvārī - oktobrī subsidijām un dotācijām ES fondu projektu īstenošanai skaidrojams ar plānošanas perioda noslēguma un nākamā perioda uzsākšanas posmu, kā arī ar lēnāku pensiju izdevumu pieauguma tempu. Pensiju izdevumu pieauguma tempa izmaiņas skaidrojamas ar to, ka, ņemot vērā zemākus faktiskos inflācijas rādītājus nekā pērn, pensijas šā gada 1. oktobrī tika palielinātas, piemērojot mazāku indeksu nekā 2014. gada oktobrī.

Izdevumi sociālajiem pabalstiem kopā šā gada desmit mēnešos pieauga par 128,8 miljoniem eiro jeb 6,5%, tostarp izdevumi pensijām palielinājās par 26,7 miljoniem eiro jeb 1,8%, savukārt izdevumi pārējiem sociālajiem pabalstiem, līdzīgi kā iepriekšējos periodos, saglabāja pieauguma dinamiku, kāpjot par 102,1 miljoniem eiro jeb 19,6%. Izdevumu pieaugums sociālajiem pabalstiem skaidrojams ar grozījumiem likumdošanā, atceļot vairāku sociālās apdrošināšanas pabalstu griestus, kā arī palielinot ģimenes valsts pabalsta apmēru par otro, trešo un nākamajiem bērniem.

Tēriņi atlīdzībai sabiedriskajā sektorā nodarbinātajiem šā gada desmit mēnešos ir kāpuši par 79,2 miljoniem eiro jeb 6,9%, kur izdevumi atlīdzībai valsts budžetā bija par 48,4 miljoniem eiro jeb 7% augstāki, savukārt, pašvaldību budžetā – par 61,5 miljoniem eiro jeb 9,7%. Izdevumu kāpums saistāms gan ar minimālās darba alga paaugstināšanu no 320 eiro uz 360 eiro no šā gada 1. janvāra, gan ar papildus izdevumiem atalgojumam prezidentūras nodrošināšanai.

Prezidentūras nodrošināšanai gada pirmajā pusē tika tērēti arī lielāki līdzekļi precēm un pakalpojumiem, kas ietekmē izdevumu pieaugumu desmit mēnešos par 41,6 miljoniem eiro jeb 4,7%. Tēriņu kāpums tāpat saistāms ar augstākiem izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku uzturēšanai, kā arī lielākiem tēriņiem valsts autoceļu pārvaldīšanai, uzturēšanai un atjaunošanai.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-nodoklu-ienemumu-izpilde-tuvu-planotajam-apjomam>